

azzá, ami: nagyszerű történetek re-
gény terjedelmű füzérévé.

FLVAI MÁTYÁS

(Fordította Goretity József,
Magvető Kiadó, Budapest, 2007,
462 oldal, 2890 Ft)

L. SIMON LÁSZLÓ: *Japán hajtás*

L. Simon László új verseskötetének tétje nem kevesebb, mint hogy megmutassa, miként lehetséges ma a művészetet és az életet (a hétköznapit) egymásba illeszteni, egymáshoz igazítani. Miként lehet a minket körülvevő valóságból olyan darabkákat lehatárolni, amelyek azután beemelhetők a művészi megformálás terébe. Az élet ilyen kivételes pillanatainak megtalálásához jó szem és fül kell, mert csak így válik „rekonstruálhatóvá” — vagy inkább konstruálhatóvá — a nagyszülők beszélgetése az olyan fontos és szép versben, mint a *Nagyanyám nagyapámmal beszélget*. A nagymama bensőséges, intim, egyszerű köznapiságában is illedelmes megszólalása az élők közül már távozott férjhez szól — a dialógus ezért inkább csak monológ —, utólagos vallomásként mondja el a társakként leélt

hatvan év megtartó erejét, súlyát, történelmét, a személyes, magánéleti pillanatok közé ezért keveredik a „társadalmi” élet sok nehézsége, keserősége: „Ferikém, / hirtelen mindent visszakaptunk / [...] félve eldugott, / örökre elveszett könyveket, / elfojtott igazságokat, / egy letűnt világ érthetlenné vált elveit, / fiaink önfeledt kacaját”.

Ez a vers a két nagy ciklus közül az elsőnek a címadó darabja, s kijelöli a tapasztalati valóságból azt a részt, amely itt a fő téma lesz: a család, az ősök, a hagyomány világát, az emberi kapcsolatok könnyen elszakadó, mégis akár az idők végezetéig elnyúló kötelékeit. A ciklus utolsó négy darabja olyan, a barátoknak dedikált vers, amelyben az alkotás és sors lehetőségeinek alapkérdését látjuk allegorikusabb (*A rózsafestő beleolvad a tájba és Paulus*) vagy tárgyiasabb módon („Ez a művészet, / ennek az íznek a szeretete, a mi paprikánk színének, illatának őrzése, / a hurkába, kolbászba, sajtba kerülő töltelék keverése / [...] a barátság mély nyomai maradnak meg, / de csak nekünk, / akik mégsem áldozzuk fel az életet a művészetért” — *Rilettes*).

A második ciklus (*Zsoltáros improvizációk*) a gondolatibb versekhez vezet át minket. Egy-egy zsoltár-részletet vesz záróakkordul a költe-

ményekhez a szerző, s a közösség összetartozása, a közös múlt és közös sors megvallása és vállalása áll a pályatársaknak (Rónay László, Bohár András, Vasy Géza, Jókai Anna) ajánlott versek középpontjában. Sajnos az ilyen belülről jövő, komoly fohászoknak, a remény szavakba öntött artikulációjának nagyon is ideje van napjaink vészterhes közállapotaiban.

A kötet és a nyitó vers címe egy könyvkészítési technikára utal, illetve metaforikus értelmezésben a műalkotás elkészítésének titkos, a be nem avatottak számára ismeretlen világára. A japán hajtás módszere, amikor a lapokat visszahajtják a gerincbe, így azoknak a látható, olvasható felületen túl lesz egy zárt, belső felületük is. Erre a belső felületre L. Simon saját fényképeit helyezte el, amelyeket csak úgy tudunk szemrevételezni, ha a papírlap két szélét ujjainkkal óvatosan széthúzzuk, és belekukucskálunk a feltárlható részbe. A titkok meglesésének, a láthatatlan világok feltárásának ez a kifinomult módja jelzi, mindig marad olyan belső tartalom, amely teljességgel meg nem ismerhető, el nem tulajdonítható (csak valamiféle barbár dülás árán, amely az egész teremtényt tönkreteszi). A könyv mint az ember metaforája régóta élő képünk, antik eredetű. E könyvben azonban a metaforának nemcsak tartalmi, szellemi rétege kerül előtérbe, ha-

nem a maga tárgyi mivoltában is fontos lesz az elkészült könyv: a lapok visszatérése a tartó gerinchez, a hagyományhoz, s közben belső titkaik megőrzése mindannyiunk számára követhető példát mutat, még akkor is, ha ezt a metaforát életünk törekenységével fogalmazza meg a nyitó sor: „Félbe, majd négyrét hajt bennünket az idő”.

A könyv nyomtatott változatával egy időben hangoskönyv formában is megjelent. A CD-n Blaskó Péter szavalja a verseket, stílusában ide illő zenei és hangeffektusokkal körítve. Ezzel a CD-vel válik teljessé a műalkotás, amelyben szöveg—kép—hang, írott és hangzó vers, látható és elrejtett világ egyszerre van jelen.

THIMÁR ATTILA

(FISZ — Kortárs Kiadó, Budapest,
2008, 64 oldal, 1800 Ft)

TATÁR SÁNDOR: *Bejáró művész*

Bár semmilyen kiegészítő verbális információ nem utal rá, azért lehet tudni: egy válogatott (és új) verseskönyvről van szó a szolid-ízletes, szövegmenyiségét tekintve szűk keresztmetszetű, ám annál nagyobb időbeli fesztávolságú *Bejáró művész* esetében; az első ciklus egyik szövege például, *A szénszímetre eljött a*